

VILNIAUS ŠILO UGDYMO CENTRO PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Šilo ugdymo centro Pedagogų etikos kodekse (toliau - Kodeksas) nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

2. Kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, ugdymo centro nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. *Etika* – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

4. *Moralė* – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

5. *Pedagogų etika* – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

6. *Etikos normų pažeidimas* – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris neigiamai veikia bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

7. *Etikos problema* – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

8. *Etiškas sprendimas* – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

9. *Interesų konfliktas* – situacija, kai pedagogas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

10. *Privatus pedagogo interesas* – turtinis arba neturtinis pedagogo suinteresuotumas.

11. *Kompetencija* – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

12. *Vertybė* – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

13. *Tolerancija* – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

14. Kodekso paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas ugdymo centro pedagogų tarpusavio santykiuose, išvengti neetiško elgesio pasireiškimo.

15. Padėti pedagogams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.

16. Skatinti pedagogų suvokimą, jog etinis aspektas - esminė bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą ugdymo centro veikla.

IV. PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI IR BENDROSIOS NUOSTATOS

17. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

17.1. *Pagarbos principas* - pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir ugdymo centro bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;

17.2. *Teisingumo principas* - pedagogas pripažįsta mokinių/ugdytinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio/ugdytinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio/ugdytinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių/ugdytinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, sprenddamas konfliktus;

17.3. *Žmogaus teisių pripažinimo principas* - pedagogas nepažeidžia mokinio/ugdytinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;

17.4. *Atsakomybės principas* - pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio/ugdytinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais;

17.5. *Sąžiningumo principas* - pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi ugdymo centro vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių)/ugdytinių pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;

17.6. *Atidos ir solidarumo principas* - vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais/ugdytiniais, jų tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio/ugdytinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių/ugdytinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių)/ugdytinių emocinę būseną.

18. Bendrosios pedagogų nuostatos:

18.1. *Pedagogas*:

18.1.1. perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai. Gerbia žmogų, jo teises ir pareigas, ugdymo centrą, Valstybę ir jos institucijas. Nesitaiksto su žmogaus teises bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;

18.1.2. su mokiniais/ugdytiniais ir visais kitais atvejais yra pagarbus, mandagus ir korektiškas (nekeliantis balso tono), nestokojantis humoro jausmo;

18.1.3. vienodai tarnauja visiems bendruomenės nariams, nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

18.1.4. siekia tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu, gebėjimu rūpintis mokiniais/ugdytiniais;

18.1.5. saugo savo reputaciją;

18.1.6. grindžia kolegialumu, partneryste ir pagarba tarpusavio santykius. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Mokinių/ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežemina kolegų;

18.1.7. geba nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ir iškilus konfliktinėms situacijoms;

18.1.8. vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti;

18.1.9. vengia nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauja negarbinguose sandoriuose, neslepia visiems pedagogams skirtos informacijos;

18.1.10. supranta, kad kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose pedagogų diskusijose;

18.1.11. elgiasi tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose . Išklauso visų pusių argumentus ir ieško objektyviausio sprendimo;

18.1.12. tausoja ir atsakingai naudoja ugdymo centro turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdydamas ugdymo centro tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

18.2. *Pedagogas su mokiniais/ ugdytiniais:*

18.2.1. remiasi abipuse pagarba;

18.2.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius mokinių/ugdytinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;

18.2.3. vertindamas mokinių/ugdytinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi/ugdymosi motyvaciją;

18.2.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas mokinių pasiekimus;

18.2.5. elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti mokinio ar ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

18.2.6. nepiktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi;

18.2.7. yra tolerantiškas mokinių/ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės naudoti indoktrinaciją, primesdamas mokiniams/ ugdytiniais savo pažiūras.

18.3. *Pedagogo santykiai su administracija:*

18.3.1. ugdymo centras remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;

18.3.2. intrigos, užsitęsę konfliktai ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo ugdymo centrui atlikti savo tiesiogines funkcijas. Ugdymo centre puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti;

18.3.3. ugdymo centro administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti požiūriais, tartis ir susitarti. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus;

18.3.4. pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu;

18.3.5. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais;

18.3.6. ugdymo centro vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pedagogai, siekiantys aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniškumo ar paklusnumo administracijos vadovui;

18.3.7. pedagogai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią ugdymo centro darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai ugdymo centre priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

18.4. *Pedagogas bendraudamas su mokinių tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais):*

18.4.1. konsultuoja tėvus ir/ar(globėjus/rūpintojus) sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus;

18.4.2. saugo vaikų patikėtą nuomonę apie savo tėvus ir/ar(globėjus, rūpintojus) o tėvų ir/ar(globėjų, rūpintojų) – apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus iš tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą;

18.4.3. santykiai su tėvais ir/ar (globėjais, rūpintojais) neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

18.4.4. santykiams su mokiniais/ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų ir/ar (globėjų, rūpintojų) parama ugdymo centrui.

18.5. *Akademinė ir žodžio laisvė. Pedagogas:*

18.5.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

18.5.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams/ugdytiniams, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės;

18.5.3. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

18.4.4. neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams ugdymo centro reikalams.

V. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

19. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, siekiant jog jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

20. Priimtas Kodeksas skelbiamas ugdymo centro internetiniame puslapyje.

21. Ugdymo centro pedagogai įsipareigoja laikytis Kodekso nuostatų.

22. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3-5 ugdymo centro pedagogų.

23. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.

VI. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

24. Gavus informacijos apie Kodekso nuostatų pažeidimą, etikos komisija turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus.

25. Etikos komisijos nutarimai priimami balsuojant.

26. Su etikos komisijos sprendimais supažindinami pedagogai, galimai pažeidę Kodekso nuostatas.

27. Už pedagogų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišinimas ir pan.).

VII. KONFLIKTINIŲ SITUACIJŲ SPRENDIMO SEKA

28. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp pedagogų abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į etikos komisiją.

29. Etikos komisija per tris darbo dienas išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

30. Su etikos komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios pusės.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.

Suderinta:

VŠPS pirmininkė Danutė Važgėlienė _____

LŠDPS pirmininkė Asta Petuchovienė _____